

LOJİSTİK SEKTÖRÜNÜN ÖNEMİ

Taşımacılık kavramının gelişmiş ifadesi olan lojistik kavramı, günümüzde ekonomik göstergelerin iyileşmesinde rol oynayan en önemli araçlardan birisi haline gelmiştir. Lojistik; ekonomik, sosyal, psikolojik, kültürel, stratejik, askeri ve politik alanlarda ülkelere katma değer sağlamak ve küresel alanda söz sahibi olma yolunda ülkeler tarafından daha fazla önemsenmektedir. Ülkelerin ekonomik büyüme oranlarını artırabilmelerinde ve küresel pazarlardan daha fazla pay alabilmelerinde dış ticaretin, özellikle de ihracatın önemi büyüktür. İhracatın tatmin edici düzeylerde olması ve sürdürülebilirliği o ülkenin lojistik taşımacılığı ile doğrudan organik bağı bulunmaktadır. Geçmişteki taşımacılık kavramının bir düzey gelişmiş ifadesi olan lojistik kavramı, ürünün üretildiği noktadan alınarak depolarda tutulması, stoklanması, ürünün istenilen yerlere ve istenilen şekilde teslim edilmesi ve bütün bu işlerin planlı, en verimli ve en hızlı şekilde yapılmasıdır. Lojistik faaliyeti, ulaştırmayla birlikte, ürünü ihraç eden ülke ve firma ile ithal eden ülke ve firma arasındaki ulaştırma öncesi bilgi akışı, iletişim kanallarını ve ulaştırma sonrası depolama işlemlerini kapsamaktadır. Yeni iş dünyasında, taşımacılık düzenlemeleri, bilgisayar teknolojisi ve iletişim alanlarında lojistik kavramı ön plana çıkmış günümüzün teknoloji dünyasında önemi giderek daha da artmıştır. Türkiye, lokasyon olarak Orta Doğu, Türk Cumhuriyetleri ve Avrupa arasında bir aktarma merkezi oluşturmasından kaynaklanan avantajlı konumu ile birçok otorite tarafından lojistik üssü olma iddiası veya ideali ile tanımlanmaktadır. Lojistik firmaları arasındaki rekabet sadece yurt içinde değil yurt dışındaki firmalar ile de olmaktadır. Dünya üzerindeki gelişmiş ülkelerin tamamının entegre olduğu günden güne gelişen lojistik sektörü, Türkiye’de de 1980’lerle 1990’lı yıllar arasında kara, hava, deniz, demiryolu ve kombine taşımacılık alanlarındaki yatırımlarla alt yapısını oluşturmuştur, 1990’lı yıllarda da atılıma geçmiştir. Dünyadaki benzer uygulamalara paralel biçimde hizmetlerini çeşitlendiren ve uzmanlaştıran Türkiye’de yerleşik lojistik sektörü,

2000 yılının başına gelindiğinde, emekleme devresini geride bırakarak, yerli ve uluslararası şirketlerde iş birliğine giden, yurtdışı bürolar açan hizmetlerinin kalitesini sürekli artıran, dinamik bir sektör haline gelmiştir. Lojistik, ekonomik yapı içerisinde üstlenmiş olduğu rolle, ülke ekonomisine birçok yönden değer ve katkı sağlamaktadır. Dolayısıyla sağladığı bu değer ve katkı toplumun gelişmişlik düzeyi üzerinde ikincil dereceden rol oynamaktadır. Lojistik, ekonomik, sosyal, psikolojik, kültürel, stratejik, askeri ve politik alanlarda ülkeye değer katmasının yanı sıra; milli gelirin yükselmesi, alım gücünün artması, istihdamın artması sonucu işsizliğin azalması, moral ve motivasyonun artması, eğitim seviyesinin artması, jeopolitik ve Jeo stratejik önemin artması, ikili ve çoklu anlaşmalar, lojistik üsler, siyasi güç ve liderlik, stratejik ortaklık, rol modeli ve model ortaklığı, gelir dağılımı adaleti, vergi gelirlerinin artması, rekabet gücünün artması, ekonomik büyüme ve kalkınma, dış ticaret hacminin artması, yabancı sermaye artışı gibi alanlarda da katkıda bulunmaktadır. Bununla birlikte, niteliksel ve niceliksel anlamda gelişen lojistik faaliyetleri sayesinde ülkenin sağlık göstergeleri de iyileşmekte, sosyal kalkınma sağlanmaktadır. Lojistik faaliyetleri, makro boyutta (ülke) olduğu gibi mikro boyutta (firma) da olumlu etkilere sahip olmakta, işletmelerin rekabet güçlerini arttırmaktadır. İşletmeler eş zamanlı olarak üretim faaliyetleri ve pazarlama etkinliklerinin yanı sıra lojistik faaliyetlerine de önem vermek zorundadır. Lojistiğin etkin bir biçimde yönetilmesi sonucu; firmada maliyet düşürücü, üretim arttırıcı, kalite yükseltici, müşteri memnuniyetini arttırıcı, dolayısıyla da pazar payını büyütücü ve rekabet gücünü arttırıcı etkiler ortaya çıkacaktır. Bu bağlamda lojistik sektörünün ülke ekonomimize ve diğer tüm alanlara sağladığı katkıların önemi hakkında Burdur Varollar Şirketi Yönetim Kurulu Başkanı Baki Varol ile yaptığımız söyleşiyi yayınlıyoruz.

DERGİ AYRINTI

Dergi Ayrıntısı: Varollar Grup şirketinin Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Baki Varol, Lojistik Sektörü nedir?

Baki Varol: Lojistik; hammaddenin ürün haline dönüştürülmesinden tüketiciye ulaşması, hatta iade edilmesi süreçlerinin tamamını kapsar. Nakliye, depolama, gümrükleme, ambalajlama, dağıtım süreçlerinden oluşan lojistik, genellikle taşımacılık ve depolama faaliyetleri olarak algılanabilmektedir. Lojistik, kelime kökeni olarak mantık ve hesap kelimelerinin birleşiminden oluşmuş olup bir ürünün, (müşterilerin ihtiyaçlarını karşılamak için) üretim noktasından başlanıp tüketim noktasına ulaşımına kadar verimli bir şekilde hareket etmesini sağlayan mekanizmanın adıdır. Lojistik, doğru ürünün minimum maliyetlerle doğru yer ve zamanda optimum tedarik zinciri içerisinde gerçekleştirilen tüm hareketlerini (imalat hariç) kapsamaktadır. Lojistik kavramı, ülkemizde daha çok taşımacılık ve depolama kavramlarıyla sınırlandırılmaktadır. Bunun en önemli nedeni ise; lojistik faaliyetlerin içerisinde en önemli faaliyetin taşımacılık olması ve önceden Türkiye’de lojistik hizmetlerini nakliyecilik yapan firmaların gerçekleştiriyor olmasıdır. Lojistik, tarihi gelişimine bakıldığında sanayi devrimi ve küreselleşme olgusu ortaya atılana kadar askeri alanda kısıtlı kalmıştı. Sanayi Devrimi’nden sonra lojistik evrim geçirmiştir. Dünyanın tek bir ekonomi haline geldiği küreselleşmeyle

le birlikte lojistik olgusu git gide büyüyerek koca bir sektör haline gelmiştir. Türkiye jeopolitik konumu itibarıyla lojistik sektöründe önemli bir rol oynayan ülkelerin başında gelmektedir. Asya, Avrupa ve Ortadoğu’nun geçiş koridorunda yer alan Türkiye, lojistik sektöründe ayrıca oldukça avantajlı bir ülke konumundadır. Günümüzde lojistik, bahsettiğimiz gibi sadece bir malın bir yerden başka bir yere taşınmasından ibaret değildir. Lojistik faaliyetler; taşıma, depolama, stoklama, elleçleme, sigorta, müşteri hizmetleri, sipariş işleme, tahminleme, ambalajlama ve talep yönetiminden oluşmaktadır. Bu faaliyetler içerisinde yer alan kuşkusuz en önemli kalemlerden birisi taşımacılıktır. Taşımacılık; her geçen gün gelişen ve değişen teknolojiyle birlikte insanlığı, küresel dünya ticaretini oluşturmaya davet etmektedir. Taşımacılık olmadan uluslararası ticaretin ve küresel ekonominin oluşması mümkün değildir.

Ayrıntı: Sayın Varol, taşımacılığın ülke ekonomisine katkısı nedir?

Varol: Ulaştırma faaliyetleri gerçekleştirilirken beş farklı ulaştırma sisteminden bahsetmek mümkündür. Bunlar; karayolu taşımacılığı, havayolu taşımacılığı, deniz yolu taşımacılığı, demiryolu taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığıdır. Bu ulaştırma sistemlerinin birbirlerine karşı avantajları

olduğu gibi birleşmeleri neticesiyle de “kombine taşımacılık” oluşmaktadır. Türkiye ise bulunduğumuz coğrafi konumumuz itibarıyla karayolu taşımacılığının çok önem arz ettiği ülke olarak diğer dünya ülkelerinin karayolu taşımacılığını geride bırakmaktadır. Ülkemizde son yıllarda yapılan çeşitli yol çalışmaları tüneller vb. çeşitli yatırımlar neticesinde karayolu taşımacılığı konforu bir üst seviyeye daha çıkartılmış bu sektör içerisinde çalışan vatandaşların can ve mal güvenliği artırılmıştır. Dünyada ve Türkiye’de en yaygın olarak kullanılan taşımacılık türü karayolu taşımacılığıdır. Karayolu taşımacılığının esnekliği ve dünya yol istatistikleri göz önüne alındığında diğer taşıma sistemlerine göre dünyanın birçok yerinde yolcu ve yük taşımacılığında kara yoluna olan talebin sürekli artan bir seyir izlediği görülmektedir. Bir karayolu taşımacısının pazara giriş ve operasyon maliyetleri diğer taşıma kalemlerine göre daha az yatırımla gerçekleştiği için de karayolları daha çok tercih edilmektedir. Dünyanın her yerinde ulaşılabilir olanağına sahip, kapıdan kapıya gelebilen en yaygın aynı zamanda tek taşıma türüdür. Yani lojistik taşımacılık hangi ulaştırma seçeneği ile olursa olsun bir ülkenin ihracat ve ithalatında önemli rol oynadığı gibi doğrudan o ülkenin ekonomisinde mihenk taşı sorumluluğuna da sahiptir. Bir malın başka bir yerden farklı bir noktaya taşınması ve tüketilmesi için lojistik taşımacılığın gelişmiş olması hayati gerekliliktir. Tüketim olmadan talep oluşmayacak bu duruma istinaden de üretim çarkları sektöre uğrayacaktır. Tüketim olmalıdır ki üretim olsun ve bunun sonucu da ekonomik kazanç hem ulusal kazanç hem de doğrudan milli ekonominin gelişip büyümesine katkıda bulunsun. Yani lojistik taşımacılık ülke ekonomimizde hayati önem arz etmekte yediğimiz en basit bir yiyecekten giydiğimiz kullandığımız en küçük araç ve gereçlere kadar ekonomik denge kurulmasında etkin rol üstlenmektedir. Bu sebeptendir ki taşımacılık sektöründe artan maliyet ne yazık ki hayatımızın içinde her gün kullanıp tükettiğimiz A’dan, Z’ye kadar sayısız üründe fiyat artışı olarak geri yansıtacak bu durumda vatandaşlarımızın geçim ekonomisinde olumsuz bir ivme oluşturacaktır. Bu sebeple Lojistik taşımacılığın ülke ekonomisinde sürükleyici bir görevi olduğunu unutmamak gerekmektedir ve bu sürüklemenin daima yukarıya doğru bir sürüklenme olması için gerekli tüm şartlar ve alt yapı imkanları oluşturulmalıdır.

Ayrıntı: Sayın Varol son olarak neler söylemek istersiniz?

Varol: Ekonomik ve kültürel bir yapılaşmanın sonucu olarak ortaya çıkan ulaştırma talebi ne yazık ki ülkemizde uygulanan yanlış metotlar gerekçesiyle dar boğaza girebilmektedir. Şahıs taşımacılığın devam ettiği sürece toplu hareket sağlanamadığı sürece artan maliyetler altında sektör kan kaybetmeye devam edecektir. Bizlerin öncelikle talebi gelişmiş güzel rastgele bir taşımacılık yapılmasından ziyade planlı birbirine bağlı çeşitli ana merkezlerden yönlendirilen kooperatifleşmiş bir düzen içerisinde taşıma sektörünün düzene sokulmasıdır. Tekel taşımacılığın devam ettiği sürece ne yazık ki bu sektörde çeşitli sorunlar yaşanmaya devam edilecektir. Şu anda yurtdışına taşımacılık yapan şirket ve şahısların para kazandığını söyleyebilmek mümkündür ancak maalesef ki yurtiçinde taşımacılık maliyetleri altında var olabilme mücadelesi vermektedir. Plansız ilerleyen lojistik taşımacılık sektörü bireysel vatandaşlarımızın piyasada birbirinden bağımsız fiyatlar üzerine taşımacılık yaptığında anlık olarak kazandığını düşünse de ilerleyen süreçte kazanamadığını artan maliyetlerin altında zarar ettiğinin farkına varıyor. Bu durum Türkiye'ye gerek maddi yönden gerekse manevi yönden çok önemli külfetleri beraberinde getirmektedir. Bunun da ana sebebi lojistik taşımacılık sektöründe maliyetler artarsa bu hayatımızın her alanında kullandığımız araç gereçlerden ve sayısız yiyeceklerimize tükettiğimiz ürünlere kadar fiyat artışı olarak yansımakta

vatandaşlara da ek ekonomik maliyeti külfeti oluşturmaktadır. Üç Kıta'yı birbirine bağlayan ve çok önemli bir jeostratejik konuma sahip olan Türkiye, doğunun en batısında, batının en doğusunda yer alarak aynı anda bir Avrupa, Asya, Balkan, Kafkas, Ortadoğu, Akdeniz ve Karadeniz ülkesidir. Türkiye bu konumu ile gelecekte Hazar ve Orta Asya kaynaklarının batıya ulaşmasında doğal bir köprü rolü üstlenmektedir. Bizlere düşen bu fırsatı en iyi şekilde değerlendirmek dünyada taşımacılık sektörünün lideri olabilmektir. Dünya ekonomisinin temel girdisi enerjidir ve dünya enerji stoklarının %70'i Türkiye çevresinde kümelenmiştir. Türkiye'nin bu olağanüstü niteliklere sahip coğrafi konumu 21. yüzyılın en öne çıkacak sektörlerinden birisi olarak kabul edilen lojistik sektörü için büyük avantajlar sergilemektedir. Hem milli ekonomimizin hem de ülke gelişimimizin artış gösterebilmesi için lojistik taşımacılık sektörüne daha ciddi önemler ve teşvikler yapılmalı iken geç kalınmış düzenlemeler de ivedilik ile hayata geçirilmelidir. Öte yandan lojistik taşımacılık sektörünün maliyetleri ile boğuşmasına engel olacak düzenlemeler hayata sokulması vatandaşlarımızın alım gücünde dengeleme sağlamaya yardımcı olacak piyasanın fiyat denge politikasına fayda sağlayacaktır. Kooperatifleşmenin, plan ve program içerisinde taşımacılığın temelleri oluşturulduğu zaman şüphesiz sektör rahatlayacak maliyetler ve kazançlar dengesinde bir denge oluşturularak taşımacılık sektörünün gelişimine yönelik istikrar yakalanacaktır.

